

Bruselj, 10.1.2020
COM(2020) 4 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**o izvajanju Uredbe (ES) št. 1007/2009, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU)
2015/1775 o trgovini z izdelki iz tjulnjev**

1. Uvod

Sistem EU v zvezi s tjujnji

Uredba (ES) št. 1007/2009¹ Evropskega parlamenta in Sveta o trgovini z izdelki iz tjujnjev (v nadaljnjem besedilu: osnovna uredba) prepoveduje dajanje izdelkov iz tjujnjev na trg EU.

Prepoved trgovine velja za izdelke iz tjujnjev, proizvedene v EU, in za uvožene izdelke iz tjujnjev. Osnovna uredba je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2015/1775², da bi se upoštevale razsodbe Svetovne trgovinske organizacije (STO) v zadevi EC-Seal Products³. Veljavni sistem EU v zvezi s tjujnji tako dovoljuje dve izjemi od prepovedi:

- 1) Dopušča, da se dajejo na trg izdelki iz tjujnjev, pridobljeni z lovom, ki ga izvajajo Eskimi ali druge avtohtone skupnosti, če so izpolnjeni posebni pogoji iz člena 3(1) osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena.

Člen 3(1a) iste uredbe, kakor je bila spremenjena, tudi določa, da ko je izdelek iz tjujnjev dan na trg EU, mu je priložen dokument, ki potrjuje skladnost s pogoji, določenimi za uveljavljanje „izjeme za Eskime ali druge avtohtone skupnosti“. Potrdilo mora izdati organ, ki ga je v ta namen priznala Evropska komisija, skladno s členom 3 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/1850⁴ (v nadaljnjem besedilu: izvedbena uredba).

- 2) Uvoz izdelkov iz tjujnjev se dovoli tudi, kadar je priložnostne narave in je sestavljen izključno iz izdelkov za osebno uporabo potnikov ali njihovih družin (člen 3(2) osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena).

Obveznosti poročanja v skladu z Uredbo (ES) št. 1007/2009, kakor je bila spremenjena

Člen 7 osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena, določa, da države članice do 31. decembra 2018 in potem vsaka štiri leta Komisiji predložijo poročilo o ukrepih, sprejetih za izvajanje te uredbe.

Komisija nato Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju te uredbe v 12 mesecih po koncu vsakega poročevalnega obdobja. Prvo poročilo se tako predloži do 31. decembra 2019.

Zgornja poročila in poročilo Komisije bi morala oceniti delovanje in učinkovitost te uredbe pri doseganju njenega cilja. Poročila bi morala oceniti tudi vplive na socialno-ekonomski razvoj Eskimov ali drugih avtohtonih skupnosti. Zaradi celovitosti obravnavajo tudi vpliv na populacijo tjujnjev.

2. Ozadje

EU je leta 1983 v odziv na splošno zaskrbljenost zaradi letnega ubijanja nekaterih tjujnjih mladičev sprejela Direktivo Sveta 83/129/EGS⁵, da bi prepovedala uvoz v EU izdelkov iz dveh vrst tjujnjih mladičev, belokožhastih mladičev sedlastih tjujnjev in modrohrbtih mladičev kapičastih tjujnjev. Prvotno je veljala do 1. oktobra 1985. Direktiva 85/444/EGS⁶ je veljavnost Direktive 83/129/EGS podaljšala do 1. oktobra 1989. Leta 1989 je bila veljavnost te direktive podaljšana za nedoločen čas z Direktivo Sveta 89/370/EGS⁷.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1007>.

² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.262.01.0001.01.ENG.

³ <http://trade.ec.europa.eu/wtodispute/show.cfm?id=475&code=2>.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1850>.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:31983L0129>.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31985L0444>.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:31989L0370>.

Tjulnje se lovi znotraj in zunaj EU ter uporablja za pridobivanje tako različnih izdelkov, kot so kapsule omega-3 ter oblačila, ki vključujejo obdelane tjulnje kože in krzno. Glede na naravo teh izdelkov, ki se komercialno prodajajo na različnih trgih, vključno s trgom EU, jih potrošniki težko ali sploh ne razlikujejo od podobnih izdelkov, ki niso pridobljeni iz tjulnjev.

Državljeni in potrošniki so izrazili zaskrbljenost, da so na trgu morda prisotni izdelki, ki so bili proizvedeni iz živali, ubitih ali odrlih na način, ki povzroča trpljenje. V odziv na to je več držav članic sprejelo zakonodajo, ki ureja trgovino z izdelki iz tjulnjev, tako da prepoveduje uvoz in proizvodnjo takih izdelkov, medtem ko v drugih državah članicah ni bilo nobenih omejitev v trgovini s temi izdelki.

Te razlike med nacionalnimi določbami, ki urejajo trgovino, uvoz, proizvodnjo in trženje izdelkov iz tjulnjev, so negativno vplivale na delovanje notranjega trga in povzročile ovire v trgovini s takimi izdelki. Zato je EU sprejela Uredbo (ES) št. 1007/2009⁸ Evropskega parlamenta in Sveta (osnovna uredba), ob upoštevanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Z osnovno uredbo je bila uvedena prepoved dajanja izdelkov iz tjulnjev na trg.

EU je hkrati priznala, da je lov na tjulnje pomemben sestavni del socialne ekonomije, prehrane, kulture in identitete Eskimov ali drugih avtohtonih skupnosti, ki pomembno prispeva k njihovem preživljanju in razvoju, zagotavlja hrano in prihodke za podpiranje življenja in trajnostnega preživetja skupnosti ter ohranja in nadaljuje tradicionalen obstoj skupnosti. EU je ugotovila tudi, da javnost glede lova na tjulnje, ki ga tradicionalno izvajajo Eskimi ali druge avtohtone skupnosti, nima enakih moralnih zadržkov kot glede lova na tjulnje, ki se izvaja predvsem za komercialne namene. Poleg tega je bilo splošno priznано, da bi se bilo treba v skladu z deklaracijo Združenih narodov o pravicah domorodnih ljudstev iz leta 2007 izogniti negativnim vplivom na temeljne, gospodarske in družbene interese Eskimov ali drugih avtohtonih skupnosti.

Zato je osnovna uredba izjemoma dovolila dajanje na trg izdelkov iz tjulnjev, pridobljenih z lovom, ki ga tradicionalno izvajajo Eskimi ali druge avtohtone skupnosti, dokler je bila ustrezno upoštevana dobrobit živali in je bilo trpljenje čim bolj zmanjšano. Izjema je bila omejena na lov, ki pomeni sredstvo za preživljanje teh skupnosti.

Osnovna uredba je izjemoma dovolila tudi dajanje na trg izdelkov iz tjulnjev, kadar se je lov izvajal z izključnim namenom trajnostnega upravljanja morskih virov.

Leta 2010 sta Kanada in Norveška pri Svetovni trgovinski organizaciji sprožili postopek za reševanje spora zoper osnovno uredbo in njeno prvotno Izvedbeno uredbo (EU) št. 737/2010. STO je leta 2013 ugotovila, da je sistem EU v zvezi s tjulnji s tem, ko je prek izjem, povezanih z Eskimi in upravljanjem morskih virov, dovoljeval vstop nekaterih izdelkov iz tjulnjev na trg EU, škodljivo vplival na konkurenčne priložnosti kanadskih in norveških izdelkov v razmerju do izdelkov, uvoženih z Grenlandije, in podobnih domačih izdelkov EU. Dejansko je takrat samo Grenlandija uradno zaprosila za priznanje organa za potrjevanje.

Zaradi uskladitve svojega sistema z razsodbami STO je EU sprejela Uredbo (EU) 2015/1775, ki je spremenila sistem EU v zvezi s tjulnji, tako da je odpravila izjemo, povezano z upravljanjem morskih virov.

Vendar pa odprava navedene izjeme ni posegla v pravico držav članic, da še naprej urejajo lov, namenjen trajnostnemu upravljanju morskih virov. Je pa državam članicam preprečila, da bi dovolile dajanje na trg izdelkov iz tjulnjev, pridobljenih s takim lovom, razen če ne spadajo pod izjemo za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“, ki je ostala v veljavi. Spremenjena uredba je tudi okrepila skladnost s cilji osnovne uredbe, tako da je pomisleke glede dobrobiti živali izrecno dodala kot pogoj za uporabo izjeme.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1007>.

Člen 3(3) Uredbe (ES) št. 1007/2009 je od Komisije zahteval, da izda tehnična navodila⁹ z okvirnim seznamom oznak kombinirane nomenklature, ki lahko zajemajo izdelke iz tjulnjev, da se ustreznim nacionalnim organom olajša izvrševanje.

Zaradi zagotovitve enotnega izvajanja osnovne uredbe je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1850, da bi se opredelile zahteve za uvoz izdelkov iz tjulnjev za osebno uporabo potnikov ali njihovih družin. Navaja merila za priznanje organov, odgovornih za izdajanje potrdil o skladnosti z izjemo, ki se nanaša na „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“. Opredeljuje tudi vlogo pristojnih organov držav članic pri nadzoru potrdil in evidentiranju podatkov, vključenih vanje.

3. Poročila držav članic EU

V okviru tekočega kroga poročanja so morale države članice Komisiji do 30. junija 2019 predložiti nacionalna poročila, tako da so odgovorile na spletni vprašalnik. Za 28 držav članic EU je poročevalno obdobje trajalo od 18. oktobra 2015 (datum začetka uporabe Uredbe (EU) 2015/1775) do 31. decembra 2018.

Nacionalno poročilo so predložile vse države članice EU razen štirih (Francije, Grčije, Luksemburga in Malte). To poročilo temelji na prejetih podatkih. Pod navedbo „vse države članice“ je torej treba razumeti „vse države članice razen štirih, ki niso predložile poročila“.

a) Pristojni organ

V skladu s členom 6 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/1850 vsaka država članica imenuje enega ali več pristojnih organov, odgovornih za preverjanje potrdil za uvožene izdelke iz tjulnjev na zahtevo carinskih organov; nadzoruje izdajanje potrdil s strani priznanih organov, ki imajo sedež v zadevni državi članici in delujejo v njej, ter hrani kopije potrdila, izdanega za izdelke iz tjulnjev, ki izvirajo iz lova na tjulnje v zadevni državi članici. Države članice Komisijo obvestijo o imenovanih pristojnih organih, Komisija pa objavi seznam imenovanih pristojnih organov¹⁰ na svojem spletišču¹¹ in ga redno posodablja. Države članice so bile pozvane, naj svoje podatke na objavljenem seznamu po potrebi posodobijo.

V nacionalni zakonodaji držav članic se uradno imenuje pristojni organ in opredeli njegova vloga: nadzor, preverjanje potrdil, ki so jih izdali priznani organi, sodelovanje z drugimi organi javne uprave (kot je ministrstvo za finance ali kmetijstvo) in carinskimi organi, vključno z zagotovitvijo smernic za nadzor meje. Na Portugalskem uvoz izdelkov iz tjulnjev urejajo z dovoljenji, ki jih izda upravni organ v okviru Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES).

Danska je poleg svojih odgovorov na vprašalnik izrazila dvom v potrebo po členu 6(1)(b) in (c) v Izvedbeni uredbi (EU) 2015/1850 ter po četrti kopiji potrdila v njeni prilogi, saj po njenem razumevanju države članice ne morejo imenovati priznanih organov. Komisija je odgovorila, da so v nekaterih državah članicah ljudstva, ki ustrezajo opredelitvi „Eskimi ali druge avtohtone skupnosti“, ter bi jim potemtakem bilo dovoljeno loviti tjulnje zaradi preživetja in dajati izdelke iz tjulnjev na trg EU. Te države članice bi lahko zaprosile, da je eden od njihovih organov uradno priznan za izdajanje potrdil. V tem primeru bi bil člen 6(1)(b) in (c) ustrezen, enako pa velja tudi za četrto kopijo potrdila, ki jo je treba predložiti pristojnemu organu v skladu s členom 6(1)(c).

b) Izjema za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1560955112627&uri=CELEX:52010XC1229\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1560955112627&uri=CELEX:52010XC1229(04)).

¹⁰ https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/pdf/comp_authorities.pdf.

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/seal_hunting.htm.

Danska je kot edina država članica poročala, da so bili izdelki iz tjulnjevi dani na njen trg v skladu s pogoji, določenimi v izjemi za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“ iz člena 3(1) osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena. Danski carinski organi so med poročevalnim obdobjem evidentirali uvoz izdelkov iz tjulnjevi z Grenlandije v skupni vrednosti 2 626 128 danskih kron in v skupni količini 10 502 kg.

Carinski organi ali drugi izvršilni organi se niso obrnili na nobeno državo članico zaradi pomoči pri odločitvi, kako ukrepati v primeru dvomov o istovetnosti ali pravilnosti potrdila, ali zaradi nadaljnjih nasvetov. Nobenemu od njih ni bilo treba zavrniti dajanja na trg izdelkov iz tjulnjevi, zajetih z izjemo za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“. Samo Portugalska je enkrat zaprosila za prevod potrdila (iz člena 4 izvedbene uredbe) v svoj nacionalni jezik. Na Hrvaškem nacionalna zakonodaja zahteva, da morajo biti potrdila prevedena v nacionalni jezik.

c) Osebna uporaba potnikov ali njihovih družin

Štiri države članice (Češka republika, Nemčija, Poljska in Španija) so poročale o primerih, ko so carinski organi obvestili pristojni organ o težavi z uvozom izdelkov iz tjulnjevi za osebno uporabo potnikov ali njihovih družin, kot določa člen 3(2) osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena.

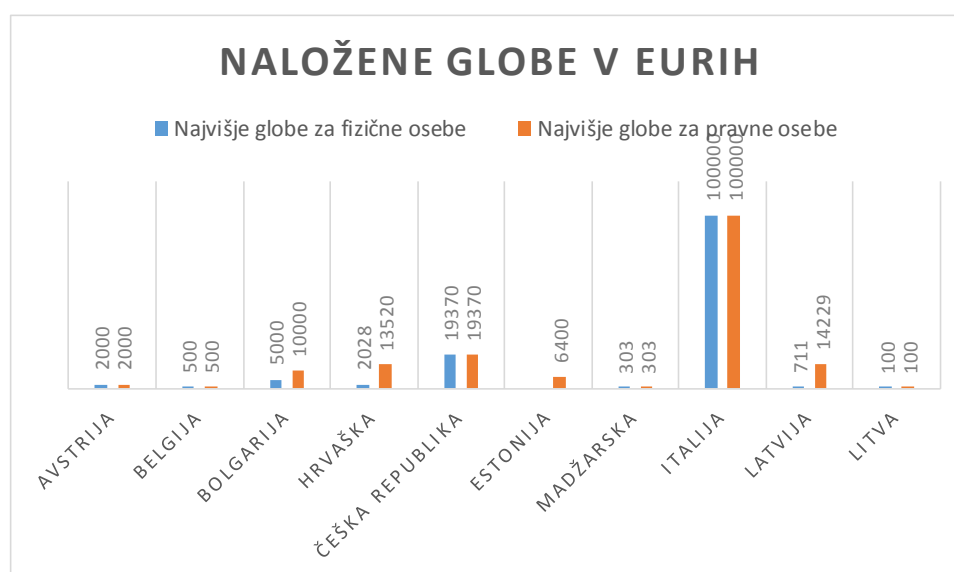
d) Dajanje na trg na drugi podlagi

Dajanje izdelkov iz tjulnjev na trg EU na drugi podlagi, ki ni ena od zgoraj navedenih izjem, ni dovoljeno. Samo Estonija in Portugalska sta bili obveščeni o zahtevi za dajanje na trg izdelkov iz tjulnjev zaradi razlogov, ki niso izjema za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“ ali osebna uporaba potnikov in njihovih družin. V Estoniji je šlo za uvoz strojenih tjulnjih kož (1 700 kosov v letu 2016; 1 988 v letu 2017 in 2 418 v letu 2018), ki jih je proizvajalec obutve aktivno oplemenitil in potem vse predelano blago ponovno izvozil. Portugalska je zavrnila vlogo za uvoz izdelkov iz tjulnjev za trgovanje.

e) Kazni

V skladu s členom 6 osnovne uredbe morajo države članice določiti pravila za učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, ki se uporabljajo za kršitve določb Uredbe, ter zagotoviti, da se ta pravila izvajajo.

Vse države članice razen Finske imajo uveljavljena pravila glede kazni, ki se uporabljajo za kršitve osnovne uredbe. Finska je v postopku spreminjanja upoštevne zakonodaje, da se vključijo taka pravila. Te kazni segajo od glob, zasegov in uničenja blaga (uveljavljeno v vseh državah članicah, razen na Finskem) do zaporne kazni (samo v nekaterih državah članicah). Znesek globe se navadno razlikuje glede na to, ali je kršitev storila fizična ali pravna oseba. Spodnja preglednica kaže najvišje kazni (v eurih) v državah članicah, ki so v nacionalnem poročilu posredovale te informacije. Preglednica ni izčrpna, vendar pa kljub temu kaže precejšnje razlike v kaznih, ki jih nalagajo različne države članice.

Nobena od držav članic, ki so predložile poročilo, v referenčnem obdobju takih kazni ni naložila, carinski organi pa v nobeni od teh držav članic niso zasegli izdelkov iz tjulnjev, ker ti ne bi bili skladni z uredbo.

f) Obdelava podatkov

Samo Hrvaška, Finska, Nizozemska, Portugalska in Španija uporabljajo elektronski sistem za izmenjavo in evidentiranje podatkov iz potrdil, skladno s členom 7 izvedbene uredbe. Nobena od držav članic ni poročala o ničemer v zvezi z varstvom osebnih podatkov pri obdelavi potrdil, kar obravnava člen 8 izvedbene uredbe.

g) Informacije prek oznake s kodo QR

Da bi zagotovili pravilno delovanje izjeme za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“ in izboljšali obveščenost o sistemu EU v zvezi s tjulnji, lahko priznani organi, navedeni v členu 3(4) Uredbe, kakor

je bila spremenjena, na izdelke iz tjušnjev, ki so jih potrdili, namestijo oznako s kodo QR. Ta koda QR je povezava na spletišče EUROPA¹², ki zagotavlja ustrezne informacije o sistemu v zvezi s tjujnji.

Samo devet držav članic (Danska, Estonija, Finska, Irska, Italija, Latvija, Poljska, Portugalska in Slovenija) se zaveda, da koda QR obstaja, in na nobeno državo članico se carinski organi ali drugi izvršilni organi niso obrnili za nasvet v zvezi s kodo QR.

h) Lov na tjujnje

Med poročevalnim obdobjem je potekal lov na tjujnje na ozemlju Danske, Estonije, Finske in Švedske.

Te štiri države članice so v svojih poročilih na kratko opisale namen lova, pogoje, v katerih je potekal, uporabljene načine ubijanja, kako je bila ustrezno upoštevana dobrobit živali ter kakšen je bil vpliv tega lova na populacijo tjušnjev, ekosisteme in človekove dejavnosti. Spodnje besedilo odraža stališča iz štirih nacionalnih poročil.

Na Danskem tjujnjev ni mogoče prosto loviti, vendar se lahko zaprosi za odstopanje za odstrel tjušnjev v polmeru 100 metrov od ribolovnega orodja, da se slednjih ne poškoduje, in to izključno zunaj obdobja parjenja in goljenja. Od leta 2018 so bila odobrena tudi odstopanja za odstrel tjušnjev v vodotokih, kar pozitivno vpliva na prizadete plemenske staleže ribjih populacij. Odstopanje za odstrel je mogoče ob uporabi puške odobrenega kalibra, za katero je treba opraviti poseben preizkus puške in pridobiti dansko dovoljenje za lov. V Bornholmu je sive tjujnje dovoljeno streljati skozi vse leto, saj tam ni območij parjenja, vendar pa morajo lovci opraviti poseben tečaj lova na tjujnje. Populacije tjušnjev na Danskem spremljajo z letnim štetjem. Videti je, da majhno število tjušnjev, ulovljenih med poročevalnim obdobjem (78 navadnih tjušnjev in 1 sivi tjujnenj), ni vplivalo na velikost populacije, vedenje tjušnjev na splošno, na morski ekosistem ali priložnosti opazovanja tjušnjev.

V Estoniji je tjujnje dovoljeno loviti, da se zagotovi trajnostno upravljanje morskih virov ter preživljanje lovcev in družin iz lokalnih skupnosti z majhnih estonskih otokov in se ohranijo pri življenju njihova kulturna dediščina in tradicije. Lov na tjujnje je strogo reguliran, skladno z „lovskimi pravili“, in dobrobit živali je v celoti upoštevana. Poteka lahko le na določenih lovskih območjih, med lovsko sezono (od 15. aprila do 31. decembra) in po opravljenem strelskem preizkusu. Obstajajo posebne zahteve za vrsto uporabljenega orožja in streliva, lov s plovili z motorjem pa je prepovedan. Letna kvota za lov je omejena na 1 % populacije tjušnjev, vpliv na to populacijo in ekosisteme pa je majhen. Leta 2015 je bilo ulovljenih 10 tjušnjev od 53, kolikor je znašala kvota za lov. Te številke so bile 10 od 42 leta 2016, 9 od 45 leta 2017 in 19 od 37 leta 2018. Od leta 2015 je lov na sive tjujnje v Estoniji spet dovoljen, s čimer se oživlja stara tradicija, saj se je njihova populacija z leti povečala. Estonija je poročala, da je ta lov v majhnem obsegu potreben, da se zmanjša škoda v ribištvi, vendar ni dovoljen na območjih, kjer je sivi tjujnenj zaščiten.

Na Finskem je lov na tjujnje urejen z nacionalno zakonodajo in upošteveno zakonodajo EU s pomočjo trajnostnih kvot za lov, časovno omejene lovske sezone in posebnih tehničnih značilnosti strelnega orožja in streliva. Na otokih in otočkih tjujnje lovijo na podlagi dovoljenj, da se zagotovi trajnostno upravljanje morskih virov, pa tudi prepreči škoda v komercialnem ribištvi. Zadnja leta je bil lov na ledu mogoč le v severnem Baltskem morju. Mnogi lovci imajo posebne moderne puške za lov na tjujnje ter morajo opraviti preizkus in predhodno obiskovati tečaj o lovski etiki, preden je lov dovoljen. Finska agencija za prostoživeče živali lovce na obalnih območjih že leta tudi usposablja za način ubijanja, ki je takoj smrtonosen. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je odgovorno za določitev največjega števila sivih in kolobarjastih tjušnjev, ki jih je mogoče trajnostno loviti, za kar uporablja najboljše znanstvene podatke, ki jih zbere nacionalni institut za vire. Lov na majhne populacije tjušnjev ni dovoljen (npr. na kolobarjastega tjujnja v Finskem zalivu). Ker obstaja le nekaj sto lovcev na tjujnja – saj je lov drag in so primerni dnevi za lov omejeni – je na leto odstreljenih le

¹² https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/eu_seal_regime.htm.

nekaj sto tjuľnjeľ. Ocenjeni letni prirastek populacije tjuľnjeľ je veĉji od števila odstreljenih tjuľnjeľ. Tjuľnji se hranijo oportunistiĉno. Dokazi iz Finske in Švedske kaŹejo, da tjuľnji jedo ribe iz ribolovnih orodij, ĉe slednja niso zašĉitena pred njimi. Dejansko so samo pasti, kogoli (dolge vreĉaste ribiške mreŹe, ki jih drŹijo odprte obroĉi) ali podobna oprema lahko delno odporni proti tjuľnjem ob hkratnem ohranjanju donosnega komercialnega ribolova. Študije kaŹejo, da tjuľnji poberejo ogromno število rib iz ribolovnega orodja, ne da bi za seboj pustili kakršne koli dokaze, zaradi ĉesar je vpliv tjuľnjeľ na ribje populacije teŹko koliĉinsko opredeliti. Tjuľnji pojedjo od 3 do 5 kg rib na dan, kar lahko ogrozi ribje vrste ali populacije, zašĉitene z zakonodajo EU ali nacionalno zakonodajo. Zaradi plenjenja s strani tjuľnjeľ se je v zadnjih desetletjih koliĉina zabodnih mreŹ v rekreacijskem in komercialnem ribolovu na bolj oddaljenih otokih zmanjšala za 30–40 %, na nekaterih obmoĉjih pa se sploh ne uporabljajo veĉ. Lov na tjuľnje poteka predvsem na morskih obmoĉjih bolj oddaljenih otokov, kjer je interakcije z drugimi ĉlovekovimi dejavnostmi zanemarljivo malo. Poroĉilo Finske poudarja, da prepoved trgovine z izdelki iz tjuľnjeľ zmanjšuje moŹnosti za razvoj trajnostnih dejavnosti, ki temeljijo na tjuľnjih, kot je turizem. Pozitiven uĉinek lova na tjuľnje v bliŹini ribolovne opreme je le zaĉasen, saj se novi tjuľnji pojavijo v nekaj dneh ali celo urah. Na splošno lov na tjuľnje ne more obveljati kot edini naĉin za ublaŹitev teŹav, ki jih povzroĉajo tjuľnji.

Na Švedskem je lov na tjuľnje dovoljen in ga strogo ureja švedska agencija za varstvo okolja na obmoĉjih, kjer rastoĉa populacija tjuľnjeľ povzroĉa veliko škode ribolovnemu orodju in se hrani z ulovom. Strogo sta regulirana tudi kvota za lov in strelivo, ki se uporabi. Iz odloĉb švedske agencije za varstvo okolja izhaja, da mora imeti uporabljeni naĉin ubijanja za posledico takojšnjo smrt, brez nepotrebnega trpljenja, in da mora imeti lovec, ki lovi tjuľnje s plovila, opravljen teĉaj pri lovskem zdruŹenju Švedske ali Finske, plovilo pa mora mirovati. Švedski zakon o lovu doloĉa, da lov ne sme povzroĉiti nepotrebnega trpljenja. Na Švedskem skušajo razviti ribolovno opremo, ki bi bila varna pred tjuľnji. Število tjuľnjeľ, ulovljenih zaradi zašĉite ribolovnega sektorja, ki je edina vrsta dovoljenega lova, predstavlja zelo majhen deleŹ populacije tjuľnjeľ. Zato je Švedska sporoĉila, da je vpliv na populacijo tjuľnjeľ in ekosisteme minimalen.

i) Splošna ocena

DrŹave ĉlanice so bile pozvane, naj na splošno ocenijo tri vidike Uredbe na njihovem ozemlju: njeno delovanje (zmoŹnost za izvajanje njene redne funkcije), uĉinkovitost (zmogljivost, da se doseŹe Źeleni izid) in uĉinke (npr. spremenjeni trg za izdelke iz tjuľnjeľ).

Nekatere drŹave ĉlanice (Belgija, Bolgarija, Ćeška republika, Irska, Italija, Litva in Slovaška) so navedle, da na njihovem ozemlju ni nobene trgovine z izdelki iz tjuľnjeľ in da zato ne morejo oceniti delovanja, uĉinkovitosti in uĉinkov Uredbe. Druge (Ciper, Nemĉija, Nizozemska, Romunija in Slovenija) niso predloŹile nobene ocene, verjetno zaradi enakega razloga.

Nekatere (Avstrija, Hrvaška, Danska, Estonija, Finska, MadŹarska, Latvija, Poljska, Portugalska, Španija, Švedska in ZdruŹeno kraljestvo) menijo, da Uredba ustreza svojemu namenu in da do zdaj niso izkusile nobenih teŹav z njo. Pri njihovih carinskih organih so uveljavljeni postopki za pravilno izvajanje Uredbe. Danska, Estonija, Finska in Švedska so imele nekaj konkretnih pripomb, ki so predstavljene spodaj.

Danska je izpostavila dejstvo, da je lov na tjuľnje na Grenlandiji zelo pomemben in da je po mnenju danske vlade potrebno izboljšati razumevanje lova na tjuľnje na Grenlandiji v smislu trajnostnega legitimnega poklica in okrepiti izvoz izdelkov iz tjuľnjeľ z Grenlandije, tudi v EU. Danska in Grenlandija sta navedli, da je, ĉeprav ne zajema izdelkov iz tjuľnjeľ, ki jih ulovijo Eskimi ali druge skupnosti, prepoved uvoza pripeljala do velikega upada prodaje grenlandskih tjuľnjih koŹ na trg EU. Danska bi Źelela, da EU bolje obvešĉa javnost o pravici Grenlandije do izvoza tjuľnjih koŹ (pod doloĉenimi pogoji).

Estonija meni, da bi bilo treba tjuľnje, ulovljene zaradi upravljanja morskih virov, v celoti uporabiti in dovoliti trgovino majhnega obsega v obliki domaĉe obrti lokalnih skupnosti, da se nadomesti stroŹki

lova ter pokažejo ustvarjalnost in tradicije teh skupnosti. Dejstvo, da po zakonu ni mogoče prodati niti najmanjše količine izdelkov iz tjulnjev, po mnenju Estonije vpliva na turizem, razvoj lokalnih skupnosti in ohranjanje tradicij na nekaterih območjih.

Finska je prepričana, da so učinki Uredbe presegle predvideni namen. Prepoved je prispevala k trenutnemu slabemu stanju priobalnega ribolova in močno razvrednotila vrednost tjulnjev kot vrste divjadi. Zaradi prepovedi lahko ulovljene tjulnje uporabijo le lovci, s čimer se zmanjša pripravljenost za lov tjulnjev v bližini ribolovnih orodij, tjulnje in resignirane ribiče pa prisili v sobivanje. Populacije tjulnjev v Baltskem morju se večajo in jih je mogoče najti povsod ob finski obali. Finska je poročala, da lov na tjulnje, izveden zaradi trajnostnega upravljanja morskih virov, ob polnem spoštovanju dobrobiti živali in uporabi vseh delov ulovljene živali, namesto da gredo ti na odpad, ne bi smel povzročati moralnih pomislekov javnosti. Tjulnje je mogoče ubiti hitro, brez nepotrebnega trpljenja, tako da se uporabi način, ki uniči senzorične možganske funkcije. Za Finsko so tjulnji dragocen vir, zato meni, da bi dopustitev dobro zasnovane trgovine z izdelki iz tjulnjev povečala občutek lastništva in zavezanost za trajnostno rabo teh virov. Trgovina z izdelki iz tjulnjev nikoli ni bila velik sektor z visokim prometom. Dejstvo pa je, da ima na obalnih območjih potencial kot dodaten vir dohodka in krepki kulturne vrednote. Raziskava iz leta 2018 je pokazala, da je 50 % finskih državljanov naklonjenih trgovini majhnega obsega z izdelki iz tjulnjev. Glede na štetje v Baltskem morju znaša populacija sivega tjulnja od 40 000 do 54 000 živali, letno pa se poveča za od 2 300 do 3 000 tjulnjev. Med 1. oktobrom 2018 in 31. julijem 2019 je bilo v Baltskem morju ulovljenih 254 sivih tjulnjev. Populacija kolobarjastega tjulnja šteje vsaj 20 000 živali, vsako leto pa se poveča za 1 000 tjulnjev. Sivi tjulnji so včasih živeli le na severnih območjih Baltskega morja, njihova rastoča populacija pa se je zdaj razširila na celotno Baltsko morje. S paraziti je okužila vzhodni stalež trske in s tem povečala smrtnost trske. Finska meni, da bi morala EU resno premisliti o spremembi Uredbe, ki prepoveduje trgovino z izdelki iz tjulnjev, da bi se zmanjšali precejšnji negativni socialno-ekonomski učinki prepovedi na ribištvo in lovsko kulturo.

Švedski organi in nevladne organizacije so imeli naslednje pripombe glede učinka Uredbe. Lov na tjulnje je bil vedno del švedske kulture in zgodovine, za male priobalne ribiče pa tudi način za dodaten vir zaslužka iz prodaje mesa, kože in kosti, ki so se uporabljale za orodje, nakit in orožje. Zaradi prepovedi lovi tjulnje manj ljudi, povečanje populacije tjulnjev pa presega varno biološko raven ter povzroča okužbo ribjih staležev s paraziti, tekmo za ribe in uničevanje ribolovnega orodja. Ključni pomislek, ki ga je izpostavila švedska agencija za varstvo okolja, je dejstvo, da prepoved trgovine v trenutnem sistemu preprečuje uporabo tjulnjev kot virov ter učinkovito upravljanje rastoče populacije tjulnjev, ki povzroča resno škodo ulovu in opremi. Švedska se je zavezala, da bo zagotovila ugodno stanje ohranjenosti za sivega tjulnja. Po mnenju švedske agencije za upravljanje morja in voda bi javnost morda zato sprejela ukrepe, potrebne za upravljanje rastoče populacije tjulnjev, če bi bila iz zgornjih razlogov trgovina z izdelki iz tjulnjev spet dovoljena. Da bi utemeljili povračilo škode, ki so jo povzročili tjulnji, dodeljeno ribičem v skladu z nacionalno zakonodajo, bi morali po mnenju Švedske sivega tjulnja ovrednotiti kot vir. Gospodarsko vrednost lovskega turizma in prodaje izdelkov iz tjulnjev bi bilo treba analizirati v primerjavi s stroški za povračilo škode, ki jo povzročijo tjulnji. Po mnenju švedskega sveta za kmetijstvo je vodilno načelo to, da bi bilo treba vse vrste, ki se naravno pojavljajo na Švedskem, upravljati na dolgoročno trajnosten način, ki nima negativnega vpliva na njihovo stanje ohranjenosti. Zaradi spremenjenega sistema EU v zvezi s tjulnji je komercialna raba tjulnjev, ulovljenih zaradi trajnostnega upravljanja morskih virov, nezakonita. Tako tjulnje na Baltskem morju sicer lovijo zakonito, vendar lahko ulov uporabijo le lovci v svojih gospodinjstvih ali pa konča kot odpadke na smetiščih, kar z okoljskega in etičnega vidika lahko velja za netrajnostno. Zato Švedska poroča, da bi bilo treba dovoliti trgovino majhnega obsega z izdelki iz tjulnjev. Nacionalni svet za trgovino je opozoril, da je Švedska med prejšnjimi pogajanji zaprosila za izjemo od prepovedi trgovine z izdelki iz tjulnjev. Švedska ribiška združenja opozarjajo na dejstvo, da tjulnji sektorju malega priobalnega ribištva povzročajo vse več škode in da jih bodo na Baltskem morju zaradi upravljanja virov še naprej lovili. Obžalujejo, da tako dragocen ostaja neizkoriščen, saj večina ulova konča na odlagališčih, kjer morajo lovci celo plačati, da se ulova lahko znebijo. Po podatkih lovskega združenja je lov na tjulnje del kulturne dediščine in način za zaščito biotske raznovrstnosti ribjih staležev. Trenutno izvajani zaščitni lov je urejen s strogimi pravili, dejanska težava pa je, da

zakonito ulovljenih tjulnjev zaradi prepovedi trgovine ni mogoče uporabiti ali prodati. Švedsko lovsko združenje meni, da zaščitni lov zahteva precejšnje naložbe v znanje in opremo ter postaja domena redkih specializiranih strokovnjakov, katerih zanimanje za lov upade, ko so izpolnjene njihove osebne potrebe po mesu in kožah.

4. Poročila priznanih organov

V skladu s členom 3(1)(a) osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena, mora biti izdelkom iz tjulnjev, ki se lahko dajo na trg EU v okviru izjeme za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“, priloženo potrdilo, ki ga izda organ, ki ga je v ta namen priznala Evropska komisija, skladno s členom 3 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/1850 (izvedbena uredba).

Evropska komisija je do zdaj priznala tri organe:

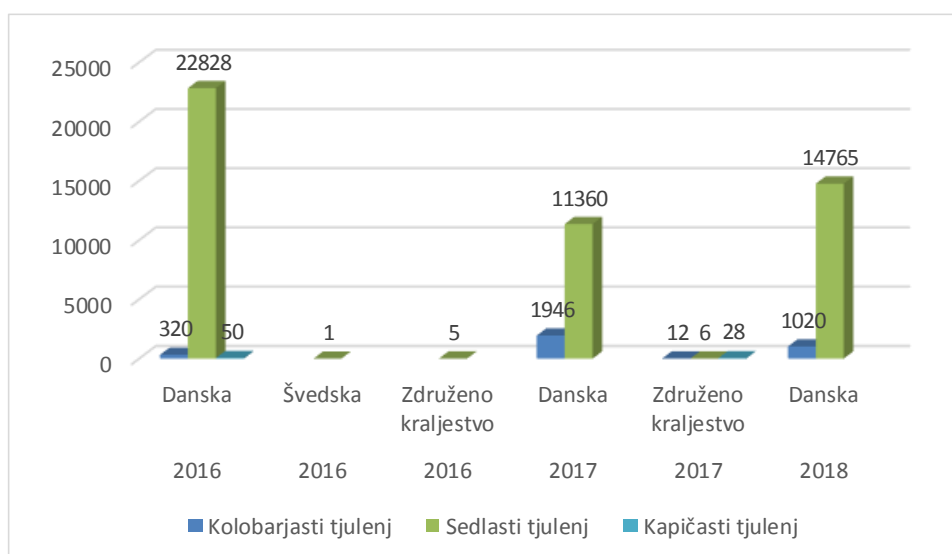
- grenlandsko Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo¹³
- Ministrstvo za okolje Vlade Nunavuta (Kanada)¹⁴
- Vlada Severozahodnih ozemelj Kanade¹⁵

V tem krogu poročanja so morali priznani organi odgovoriti na spletni vprašalnik do 30. junija 2019. Poročevalno obdobje za Grenlandijo in Nunavut je trajalo od 26. oktobra 2015 do 31. decembra 2018, za Severozahodna ozemlja Kanade pa od 14. februarja 2017 do 31. decembra 2018.

a) Potrdila

Priznana organa Grenlandije in Nunavuta sta v poročevalnem obdobju izdala pomembno število potrdil, ki so bila priložena njihovim izdelkom iz tjulnjev, da jih je bilo mogoče dati na trg EU. Ti izdelki iz tjulnjev so vključevali obdelano/strojeno tjulnjo kožuho ali usnje, izdelke iz komercialno strojene tjulnje kožuho, pa tudi dodatke, izdelane iz tjulnjih kožuhov, kot so naglavni trakovi, klobuki, copati, lasnice ali denarnice.

Grenlandsko Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo je izdalo potrdila, ki so bila priložena izdelkom iz kolobarjastih, sedlastih in kapičastih tjulnjev, danih na trg EU na Danskem, Švedskem in v Združenem kraljestvu. Spodnja preglednica kaže število enot izdelkov iz tjulnjev po vrstah tjulnjev, ki so jih te tri države članice EU uvozile v treh letih, zajetih v poročevalnem obdobju.

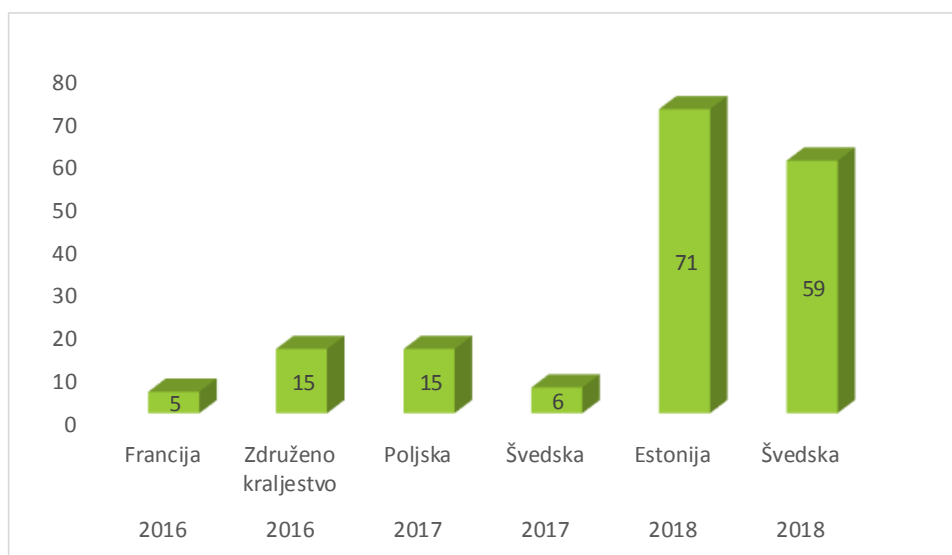

¹³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1571662742841&uri=CELEX:32015D1027\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1571662742841&uri=CELEX:32015D1027(02)).

¹⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1571662612122&uri=CELEX:32015D1027\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1571662612122&uri=CELEX:32015D1027(01)).

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017D0265>.

Ministrstvo za okolje Vlade Nunavuta (Kanada) je izdalo potrdila, ki so bila priložena izključno izdelkom iz kolobarjastih tjulnjev, danim na trg EU v Franciji, Združenem kraljestvu, na Poljskem, Švedskem in v Estoniji. Spodnja preglednica kaže število enot izdelkov iz kolobarjastih tjulnjev, ki so jih te države članice EU uvozile v treh letih, zajetih v poročevalnem obdobju.

Preglednica ne kaže, da je tudi Estonija leta 2018 uvozila en izdelek iz sedlastega tjulnja. Zgolj v informacijo, saj Norveška v tem poročilu ni zajeta: Ministrstvo za okolje Vlade Nunavuta je izdalo potrdila, priložena 377 izdelkom iz kolobarjastih tjulnjev in 23 izdelkom iz sedlastih tjulnjev, ki so bili leta 2018 namenjeni norveškemu trgu.

Vlada Severozahodnih ozemelj Kanade med svojim dveletnim poročevalnim obdobjem ni izdala nobenih potrdil, saj je bila prodaja surovih tjulnjih kožuhov prek dražb omejena na domači kanadski trg, ki ne zahteva preverjanja porekla. Po navedbah priznanega organa je pomanjkanje povpraševanja na trgu EU mogoče pripisati prepovedi v zvezi s tjulnji v EU.

Vsi trije priznani organi so poročali o nekaterih težavah v zvezi s potrdili.

Po mnenju priznanega organa Grenlandije je carinjenje pošiljk strojene tjulnje kože iz Great Greenland Furhouse/Kopenhagen Fur v Združeno kraljestvo na meji trajalo nesorazmerno dolgo. Posledično nekatere stranke ne želijo več kupovati tjulnje kože, saj nimajo zagotovila, da bodo blago hitro dobile.

Priznani organ Nunavuta je navedel več težav s potrdili in vprašal EU, ali bi bilo sprejemljivo, da:

- izda eno samo potrdilo za več kožuhov, saj je sistem priznanega organa Nunavuta trenutno vzpostavljen tako, da izdaja potrdila le za posamične kožuhe. Potem ko bo to vprašanje rešeno, bi želel Nunavut izdajanje potrdil v celoti avtomatizirati;
- izda potrdilo nosilcem domače obrti iz Nunavuta, ki dokažejo, da pri svojem delu uporabljajo le tjulnje kožuhe, ki so jih z lovom pridobili Eskimi. Dejstvo je, da je en izdelek iz tjulnjev mogoče izdelati iz več kožuhov ali pa je en kožuh mogoče predelati v več izdelkov iz tjulnjev. Nekateri nosilci domače obrti kupujejo kožuhe od drugih priznanih organov in jih potem kombinirajo s kožuhi iz Nunavuta, da proizvedejo končne izdelke. Vlada Nunavuta bi se zavezala, da bo sledila tem posameznikom in zahtevala element sledljivosti, da se zagotovi skladnost;
- ne bi bil zavezan navesti imena države članice EU, kjer bo izdelek dan na trg. V nekaterih okoliščinah lahko izdelek vstopi v EU, jo zapusti in potem ponovno vstopi; v drugih se lahko predela v določeni državi članici, vendar priznani organ ne ve, kje bo končni izdelek dan na trg.

Trenutno veljavni format potrdila od priznanega organa zahteva, da vključi ime države članice, in to bi bilo treba spremeniti v splošen vstop v EU;

- razišče druge načine dokazovanja eskimskega porekla, ki niso fizično potrdilo, na primer z žigom, vtisnjenim le na kožuhe, katerim se je sledilo in jih je potrdila Vlada Nunavuta, ali z etiketami s kodo QR in reliefnim žigom Vlade Nunavuta, ki ga je skorajda nemogoče ponarediti.

Priznani organ Nunavuta tudi zanima, kaj storiti, če posameznik vstopi v EU z izdelki za prodajo in tudi z osebnimi predmeti iz tujlnjih kožuhov.

Po mnenju priznanega organa Severozahodnih ozemelj je glavna težava v tem, da lahko njihov sedanjí sistem preverja le na roko pisana potrdila za celotne tujlnje kožuhe (surove ali obdelane). Ne more pa preverjati posamičnih izdelkov, izdelanih iz enega ali več tujlnjih kožuhov, in zato je treba za vsakega od njih potrdilo ustvariti ročno. Za izdajo potrdila bo treba spremeniti njihov sistem, kar pomeni dodatna sredstva. Za vse tujlnje, ki jih ujamejo Inuiti/Inuvialuiti v Nunavutu in na Severozahodnih ozemljih, velja, da so skladni, in te kožuhe bi bilo treba samodejno potrditi. Mehanizmi za zagotavljanje skladnosti so bili dobro razloženi v okviru postopka organa za potrjevanje. Kazni zaradi neskladnosti obstajajo in do zdaj niso bile potrebne. Priznani organ Severozahodnih ozemelj obžaluje, da se EU ni zavezala zagotoviti finančne ali tehnične podpore za operacionalizacijo izjeme, in EU poziva, naj zagotovi ciljno projektno financiranje na področju izobraževanja in ozaveščanja, kar bi Inuitom/Inuvialuitom omogočilo, da ob zagonu svojih trgovskih dejavnosti pridobijo podporo pri potrošnikih in prebivalcih Evrope.

Priznani organi so bili pozvani, naj opišejo, kako so spremljali skladnost s členom 3(1) osnovne uredbe, kakor je bila spremenjena, ki dovoljuje dajanje na trg samo, če so izdelki iz tujlnjev pridobljeni z lovom, ki ga zaradi preživljanja tradicionalno izvajajo Eskimi ali druge avtohtone skupnosti, in če je ustrezno upoštevana dobrobit živali.

Grenlandsko Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo je Komisijo opozorilo na še vedno veljavne informacije, ki jih je poslalo, preden je bilo priznано kot organ za potrjevanje.

Nunavut potrjuje, da so Inuiti tradicionalno in zgodovinsko v Nunavutu vedno lovili tujlnje in da je celoten ulov tujlnjev v Nunavutu po naravi namenjen preživljanju. Inuitom na ozemlju ne izdajajo nobenih dovoljenj za opravljanje trgovske dejavnosti. Zakon o prostoživečih živalih v Nunavutu zagotavlja humano ravnanje z ulovljenimi tujlnji, izvršujejo pa ga uradniki, odgovorni za ohranjanje. Tujlnjim kožam se sledi prek sistema za sledenje krznu (Fur Tracking System). Ministrstvo za okolje Vlade Nunavuta je izdalo potrdila za vse kožuhe in izdelke iz tujlnjev, ki jih je mogoče potrditi in spadajo pod izjemo za avtohtone skupnosti. Inuite in Vlado Nunavuta pri lovu na tujlnje vodijo tri glavna načela: (1) trajnosten ulov, pri čemer so viri zaščiteni pred prelovom in upravljani tako, da se ohranja prostor tujlnjev znotraj globalnega ekosistema; (2) uporaba celotne živali, pri čemer meso zagotavlja hrano, kožuhi se uporabijo za oblačila, olje pa je bogat vir omega-3 maščobnih kislin; in (3) human ulov, pri čemer je treba s tujlnji ravnati spoštljivo in jih loviti le za potrebni namen, sam uboj pa mora biti čist in hiter.

Po mnenju Severozahodnih ozemelj sta Vlada Severozahodnih ozemelj in regionalni svet Inuvialuitov (Inuvialuit Regional Corporation) edina upravičena predstavnika severnih kultur/skupnosti. Študijo sektorja in njegovega potenciala je treba še opraviti.

Noben od priznanih organov še ni naletel na kakršen koli primer neskladnosti. V Nunavutu se majhna skupina nosilcev domače obrti strogo drži pravil glede dostopa na trg EU. Priznani organ Nunavuta je na svojem ozemlju in ključnim skupinam zunaj Nunavuta zaradi pojasnitve postopka potrjevanja razdelil izobraževalna gradiva skupaj s kontaktnimi podatki.

Pri vseh treh priznanih organih se vsako leto opravi revizija. Na Grenlandiji predmet te revizije ni le postopek potrjevanja v okviru sistema EU za tjunlje. V Nunavutu je mogoče opraviti podrobnejše revizije, če se pojavijo kakšna posebna vprašanja.

Vsi trije priznani organi redno pripravljajo poročila o dejavnostih. Na Grenlandiji to opravijo vsako leto. V Nunavutu je minister vsako četrletje obveščen o stanju vseh programov, projektov, dejavnosti in pobud, povezanih z uporabo tjunljih kožuhov. Na Severozahodnih ozemljih ministru redno pripravljajo poročila v zvezi s krznarskim sektorjem, s čimer zajamejo izdelke iz tjunljev, letno prodajo surovin in podporo tradicionalnim gospodarstvom. Od priznanih organov ni bilo zahtevano, naj predložijo podrobnosti o vsebini teh poročil o dejavnostih.

b) Obdelava podatkov

Vsi trije priznani organi uporabljajo elektronski sistem za izmenjavo in evidentiranje podatkov v potrdilih. Nunavut za informacije o poreklu kožuhov in izdajanje potrdil za tjunlje kože uporablja sistem za sledenje krznu (Fur Tracking System).

Noben priznani organ ni poročal o težavah v zvezi z varstvom osebnih podatkov v času obdelave potrdil. Za Nunavut je sistem za sledenje krznu del finančnega sistema, zato je njegova vsebina zaupna.

c) Informacije prek oznake s kodo QR

Komisija se je strinjala z zahtevo Grenlandije, da se na izdelke iz tjunljev namesti oznaka s kodo QR zaradi boljšega obveščanja potrošnikov o obstoju in legitimnosti izjeme za Eskime. Izdelek iz tjunljev je lažje dati na trg EU, če ima to posebno kodo in mu je priloženo potrdilo, ki ga je izdal eden od priznanih organov. Ta koda QR je povezava na spletišče, kjer so na voljo informacije o sistemu EU v zvezi s tjunlji.

Grenlandija in Nunavut uporabljata kodo QR. Nunavut jo namešča na tjunlje kože in tudi na etikete izdelkov, ki jih uporabljajo nosilci domače obrti. Severozahodna ozemlja kode še ne uporabljajo, ker bi jo bilo treba združiti z obstoječim etiketiranjem ali označevanjem izdelkov, za to pa bi bilo treba spremeniti registrirane znamke, da bi nanje lahko umestili kodo QR.

d) Splošna ocena

Priznani organi so pripravili oceno delovanja in učinkovitosti „izjeme za Eskime ali druge avtohtone skupnosti“ na svojem ozemlju.

Na Grenlandiji Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo prepoznava zavezanost EU k spoštovanju in spodbujanju pravic avtohtonih ljudstev, vključno s pravico do svobodnega opravljanja njihovih gospodarskih dejavnost. Vendar pa menijo, da sistem EU v zvezi s tjunlji v praksi škodljivo vpliva na Eskime ali druge avtohtone skupnosti. Ministrstvo vidi potrebo po ozaveščanju in boljši obveščenosti evropskih državljanov o zakonitosti trgovine z izdelki iz tjunljev, ki jih ulovijo Eskimi ali druge avtohtone skupnosti, s čimer bi se obnovilo zaupanje potrošnikov v izdelke iz tjunljev z Grenlandije.

Po mnenju Vlade Nunavuta izjema za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“ primerno deluje. Vendar bi bilo treba v soglasju z EU rešiti nekaj praktičnih vprašanj v zvezi z izdajanjem potrdil. Nunavut bi želel, da se uporaba potrdila za določen kožuh dovoli tudi za vse izdelke iz tega kožuha. Prav tako bi želeli poenostaviti samo potrdilo, tako da bi zmanjšali količino informacij, ki jih mora navesti proizvajalec (npr. državo, v kateri se izdelek da na trg), in morda celo spremeniti potrdilo tako, da bi dobilo obliko majhne etikete z oznako QR. Izjema bi lahko bila učinkovita kot orodje, ki bi eskimskim proizvajalcem iz Nunavuta omogočilo dostop do trga EU, če bi se uspešno spopadli z zgoraj navedenimi izzivi. Zahteve po potrjevanju za eskimske proizvajalce in kupce v EU pomenijo pretirano breme in učinkujejo odvračilno. Nunavut bi pozdravil podporo EU pri ozaveščanju

proizvajalcev EU, muzejev in prodajalcev na drobno v zvezi z obstojem in delovanjem izjeme. Nunavut želi podpreti EU pri zagotavljanju, da bo pravice avtohtonega prebivalstva, neodvisnost preskrbe s hrano in zmanjšanje revščine mogoče doseči in obravnavati z veljavno zakonodajo.

Po mnenju vlade Severozahodnih ozemelj je bil neposredni učinek izjeme zelo omejen. Stroški potrjevanja bi presegli vrednost izdelkov iz tjunjev, ki naj bi jih spremljali in potrjevali v okviru sistema iz Uredbe EU, in tako bi bilo treba te stroške prenesti na same Inuvialuite/Inuite. Učinki izjeme za Eskime bi bili precej boljši, če bi se EU strinjala, da bi vsi tjunji, ki jih ulovijo Inuvialuiti na Severozahodnih ozemljih, veljali za skladne in bili tako samodejno certificirani. Sistem bi ob posvetovanju z EU lahko razvili tako, da bi izkazali poreklo kožuhov in izdali etikete za izdelke. Drugače bo potrebno zunanje financiranje, da se ustvari in vzdržuje sistem – skladen z zahtevami Uredbe EU – ki bi Eskimom omogočil učinkovit dostop do trga EU. Domači in lokalni trg za izdelke in surovine iz tjunjev ostaja zdrav; izvozni trg pa je omejen ali ne obstaja. Raven lova zaradi preživljanja je bila skozi leta dokaj nespremenjena, od leta 2000 pa precej upada, skladno z manjšim povpraševanjem in dejanskim obsegom prodaje. Vlada Severozahodnih ozemelj je leta 2009 pripravila program za ublažitev posledic prepovedi EU v zvezi s tjunji, da bi stabilizirala cene v podporo tradicionalnemu gospodarstvu. V zadnjih 10 letih je bilo le 16 % surovih kožuhov prodanih zunaj Kanade, kar pomeni potencialno izgubo dohodka v znesku 140 000 kanadskih dolarjev.

Priznani organi so ocenili učinek uredbe o trgovini z izdelki iz tjunjev na socialno-ekonomski razvoj Eskimov ali drugih avtohtonih skupnosti na njihovem ozemlju.

Na Grenlandiji sta lov na tjunje in trgovina z izdelki iz tjunjev temeljnega socialno-ekonomskega in kulturnega pomena za eskimske skupnosti. Izvajanje sistema EU v zvezi s tjunji je močno vplivalo na lov na tjunje, zlasti na oddaljenih in izoliranih območjih na severu in vzhodu Grenlandije. V primerjavi z obdobjem 2005–2008, tj. pred uvedbo sistema EU v zvezi s tjunji, se je število tjunjev, ulovljenih na Grenlandiji, v obdobju 2014–2017 zmanjšalo za 35 %. Število tjunjih kož, prodanih strojnari Great Greenland A/S v obdobju 2015–2018, se je zmanjšalo za 66 %, medtem ko se je število tjunjih kož, prodanih na mednarodnem trgu, v istem obdobju zmanjšalo za 54 % – največji upad za 92 % je bilo mogoče zaznati leta 2010 – število kož, prodanih na domačem trgu, pa se je zmanjšalo za 38 %. Število tjunjih kož, obdržanih za zasebno uporabo, je v obdobjih 2005–2008 in 2014–2017 ostalo na enaki ravni. Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo se sprašuje o logiki, na kateri temelji sistem v zvezi s tjunji, in navaja, da bi bil trajnosten lov na tjunje ob polnem upoštevanju dobrobiti živali možen tudi brez tega sistema. Ministrstvo je zaskrbljeno, da ni bilo nobene predhodne ocene, in sicer niti glede zaznanih pomislekov današnjih evropskih državljanov, kar je osnovna utemeljitev Uredbe, niti glede možnih drugačnih načinov obravnavanja morebitnih pomislekov, ki manj omejujejo trgovino. Ministrstvo tudi skrbi, da sistem EU v zvezi s tjunji kljub izjemi za Eskime ne uresničuje koncepta modrega gospodarstva, ki ga EU podpira pri vseh vidikih trajnostne rabe živih virov, razen za tjunje vrste.

V Nunavutu in na Severozahodnih ozemljih so bili celoleten lov, potrošnja, oblikovanje in prodaja izdelkov iz tjunjev dolgoletni sestavni del kulturnega izraza in gospodarskega preživljanja eskimske družbe. Danes so Eskimi odvisni od tjunjev, da si zagotovijo varno preskrbo s hrano in dohodek na ozemlju, kjer so cene v trgovini kupljene hrane najvišje, priložnosti za zaposlitev pa omejene. Lov na tjunje Eskimom omogoča, da ohranijo povezave z zemljo ter prenašajo znanje in veščine na mlajše generacije. Vladi Nunavuta in Severozahodnih ozemelj sodelujeta z nosilci domače obrti ter umetniškimi in obrtnimi združenji, da se na njihovem ozemlju spodbuja trajnostno, tradicionalno in sodobno gospodarstvo, usmerjeno v enakopravno gospodarsko neodvisnost moških in žensk. Eskimke svoje izdelke iz tjunjev večinoma tržijo lokalno, znotraj svoje skupnosti, in jih ne izvažajo v EU, čeprav so popolnoma skladni z Uredbo. Glavni razlogi so strah pred kršenjem sistema EU v zvezi s tjunji, ovire za trgovanje, ki so posledica same prepovedi (izguba interesa kupcev, pomanjkanje stikov s potencialnimi kupci), neobstoj izkušenj z mednarodno trgovino in zmeda glede potrjevanja kožuhov v primerjavi s potrjevanjem izdelkov iz certificiranih kožuhov. Uredba za Nunavut do zdaj ni imela pozitivnega učinka na socialno-ekonomski razvoj Eskimov. Sistem EU v zvezi s tjunji je odprl nove možnosti, vendar se dojema kot nadzorovan instrument. Vlada Nunavuta poziva Komisijo, naj se

sestane s priznanimi organi in drugimi vpletenimi deležniki, da se pogovorijo, kako bolje operacionalizirati zahteve Uredbe, da se čim bolj poveča korist izjeme za Eskime v tem spreminjajočem se svetu.

Na Severozahodnih ozemljih še vedno oblikujejo ustrezno upravno okolje za zagotovitev skladnosti z izjemo. Izredno pomemben prvi korak identifikacije lokalne zmogljivosti in potencialnih trgov/povpraševanja po izdelkih je bil odložen za nedoločen čas. Pričakovalo se je, da bo predhodna preučitev izvedljivosti zagotovila informacije za strateške naložbene odločitve v sektorju ter spodbudila ustrezen in trajnosten razvoj, vendar jo je treba šele opraviti. Marca 2019 je bil organiziran promocijski dogodek, ki je pomagal opredeliti nekaj novih tržnih priložnosti med lokalnimi prebivalci in obiskovalci. Severozahodna ozemlja se zavedajo dejstva, da EU priznava Eskime kot posebno družbo kulturnega pomena ter potrebo po zaščiti arktičnega okolja in tudi obstoja Eskimov. Vendar pa menijo, da je sistem EU v zvezi s tjujnji uničil trg EU za izdelke iz tjujnjev in da je njegov negativni učinek na lokalna gospodarstva Inuitov/Inuvialuitov močno razširjen. Vlada Severozahodnih ozemelj poziva EU, naj na javnem forumu obravnava prepoved lova na tjujnje ter izda sporočilo, ki potrjuje obstoj izjeme za Eskime in navaja seznam do zdaj priznanih jurisdikcij. Ta forum bi moral spodbujati pravico Eskimov do prodaje surovih ali predelanih izdelkov iz tjujnjev v EU, pa tudi dejstvo, da lahko državljani certificirano blago zakonito posedujejo in prodajajo na debelo ali na drobno.

Priznani organi so bili tudi naprošeni, naj ocenijo učinek Uredbe na tjujnje na njihovem ozemlju. Grenlandsko Ministrstvo za ribištvo, lov in kmetijstvo želi poudariti, da je trgovina z izdelki iz tjujnjev legitimna in trajnostna dejavnost, ki je ne bi smeli ovirati ali stigmatizirati, in da je Eskimom ali drugim avtohtonim skupnostim dobrobit živali pomembna. Po mnenju Nunavuta in Severozahodnih ozemelj ni bilo nobenega učinka na tjujnje populacije, ki bi bil posledica Uredbe, niti se zaradi izjeme ni povečal ulov. Ta je potekal in še naprej poteka v skladu s predpisi glede ulova in z eskimskimi vrednotami. Na Severozahodnih ozemljih so Inuvialuiti/Inuiti, ki so tjujnje lovili zaradi preživetja, zgodovinsko uporabljali tradicionalne humane načine. Tjujnje, ki so zdrav in dostopen vir beljakovin in maščobnih kislin omega-3, pridobljenih iz sesalcev, še vedno lovijo trajnostno. Njihovi kožuhi so namenjeni domači uporabi ali pa pomenijo dragocen vir dohodka.

5. Sklepne ugotovitve

Kot je navedeno zgoraj, to poročilo temelji na prispevkih, prejetih od vseh držav članic razen štirih (Francije, Grčije, Luksemburga in Malte), in poročilih, ki so jih predložili trije priznani organi v državah dobaviteljicah.

a) Izvajanje s strani držav članic EU

Čeprav iz statističnih podatkov, ki sta jih predložila priznana organa Grenlandije in Nunavuta, izhaja, da je izdelke iz tjujnjev, ki so spadali pod izjemo za „Eskime ali druge avtohtone skupnosti“, uvozilo več držav članic EU, je o tem poročala samo Danska.

Večina držav članic na svojem ozemlju nima populacij tjujnjev. V nordijskih državah članicah EU (na Danskem, Finskem in Švedskem) in v Estoniji rastoče populacije tjujnjev začenjajo povzročati težave ribičem. Tjujnji se dojemajo kot tisti, ki povzročajo hudo škodo lokalnim ribičem, jedo ulov, uničujejo ribolovno opremo in okužujejo ribje staleže s paraziti.

Navedene štiri države članice dovoljujejo lov na tjujnje zaradi upravljanja morskih virov, če se upoštevajo stroga pravila glede kvot/sezone/območja lova, usposabljanja lovcev, pomislekov o dobrobiti živali, uporabljenega načina ubijanja, vrste pušk in streliva. Obžalujejo, da je bila izjema v zvezi z upravljanjem morskih virov umaknjena iz uredbe EU o trgovini z izdelki iz tjujnjev, zaradi česar je za lovce nezakonito, da bi izdelke iz ulovljenih tjujnjev dali na trg EU. Po njihovem mnenju dejstvo, da lahko izdelke iz tjujnjev uporabljajo le lovci sami za lastne potrebe, odvrča od lova, ki je na koncu dražji od koristi, ki jih prinaša. Trdijo tudi, da je dejstvo, da ni mogoče v celoti uporabiti vseh delov ulovljenih tjujnjev in da trupi končajo na odlagališču, v nasprotju z načelom trajnostne rabe

virov. Po mnenju Švedske bi bilo treba tjulnje vrednotiti kot vir, gospodarsko vrednost lovskega turizma in prodaje izdelkov iz tjulnjev pa bi bilo treba analizirati v primerjavi s stroški za povračilo škode, ki jo ribičem povzročijo tjulnji, kar je opredeljeno v nacionalni zakonodaji. Štiri države članice trdijo, da trgovina z izdelki iz tjulnjev nikoli ni bila velik sektor z visokim prometom, vendar ima na obalnih območjih potencial, da prispeva kot vir dohodka in goji kulturne vrednote. Želijo si, da bi bila dovoljena trgovina majhnega obsega v obliki domače obrti lokalnih skupnosti, da se nadomestijo stroški lova ter pokažejo ustvarjalnost in tradicije teh skupnosti.

V teh štirih državah članicah se populacije tjulnjev budno spremljajo in majhno število tjulnjev, odstreljenih med poročevalnim obdobjem, je zanemarljivo vplivalo na velikost in stanje ohranjenosti rastočih populacij sivega, kolobarjastega in navadnega tjulnja. Po mnenju teh držav lov na tjulnje, izveden zaradi trajnostnega upravljanja morskih virov, ob polnem spoštovanju dobrobiti živali in uporabi vseh delov ulovljene živali, namesto da gredo ti na odpad, ne bi smel povzročati moralnih pomislekov javnosti. Nedavna raziskava na primer kaže, da je 50 % finskih državljanov naklonjenih trgovini majhnega obsega z izdelki iz tjulnjev.

b) Izvajanje s strani priznanih organov

Priznani organi prepoznavajo zavezanost EU k spoštovanju in spodbujanju pravic avtohtonih ljudstev, vključno s pravico do svobodnega opravljanja njihovih gospodarskih dejavnosti, in želijo podpreti EU pri zagotavljanju, da je te pravice, pa tudi neodvisnost preskrbe s hrano in zmanjšanje revščine, mogoče doseči in obravnavati z veljavno zakonodajo.

Vendar pa menijo, da sistem EU v zvezi s tjujnji negativno vpliva na Eskime in druge avtohtone skupnosti ter da zahteve po potrjevanju za eskimske proizvajalce in kupce v EU pomenijo pretirano breme in učinkujejo odvračilno. Grenlandija poudarja, da je trgovina z izdelki iz tjujnjev legitimna in trajnostna dejavnost, ki je ne bi smeli ovirati ali stigmatizirati, in da je Eskimom ali drugim avtohtonim skupnostim dobrobit živali pomembna. Severozahodna ozemlja še vedno ustvarjajo ustrezno upravno okolje za uskladitev z izjemo, menijo pa, da je sistem EU v zvezi s tjujnji uničil trg EU za izdelke iz tjujnjev in da bi bil precej boljši, če bi se EU strinjala, da bi lahko vsi tjujnji, ki jih ulovijo Inuiti/Inuvialuiti, veljali za skladne in bili tako samodejno certificirani. Po mnenju Grenlandije bi bili drugi načini obravnavanja morebitnih pomislekov evropskih državljanov, ki manj omejujejo trgovino, in trajnosten lov na tjujnje ob polnem upoštevanju dobrobiti živali mogoči brez sistema EU v zvezi s tjujnji. Na Grenlandiji se je število ulovljenih tjujnjev in njihovih kož, prodanih na domačem ali mednarodnem trgu, v obdobju 2014–2017 precej zmanjšalo v primerjavi z obdobjem pred uvedbo sistema EU v zvezi s tjujnji.

V Nunavutu in na Severozahodnih ozemljih ni bilo nobenega učinka na tjujnje populacije, ki bi bil posledica Uredbe, niti se zaradi izjeme ni povečal ulov, ki še naprej poteka v skladu s predpisi glede ulova in z eskimskimi vrednotami. Na Severozahodnih ozemljih Inuvialuiti/Inuiti, ki tjujnje lovijo zaradi preživetja, to še vedno počnejo trajnostno in pri tem uporabljajo tradicionalne humane načine, saj so tjujnji zdrav in dostopen vir hrane ter dragocen vir dohodka.

Grenlandija poziva EU k ozaveščanju in boljšemu obveščanju evropskih državljanov o zakonitosti trgovine z izdelki iz tjujnjev, ki jih ulovijo Eskimi ali druge avtohtone skupnosti, da se s tem obnovi zaupanje potrošnikov. Nunavut vabi Komisijo, naj se sestane s priznanimi organi in drugimi vpletenimi deležniki ter začne razpravo, kako bolje operacionalizirati zahteve Uredbe, da se čim bolj poveča korist izjeme za Eskime v tem spreminjajočem se svetu. Severozahodna ozemlja pozivajo EU, naj na javnem forumu obravnava prepoved lova na tjujnje ter izda sporočilo, ki potrjuje obstoj izjeme za Eskime in pravico Eskimov, da prodajajo izdelke iz tjujnjev v EU, in pravico državljanov EU, da zakonito posedujejo certificirane izdelke iz tjujnjev.

6. Naslednji koraki

Evropska komisija bo v odziv na postavljena vprašanja in izražene pomisleke štirih držav članic EU, prizadetih zaradi povečanja populacije tjujnjev, in treh priznanih organov leta 2020 organizirala poseben sestanek „skupine strokovnjakov iz pristojnih upravnih organov CITES“ iz držav članic EU, ki bo posebej namenjen trgovini z izdelki iz tjujnjev, priznane organe pa bo povabila k sodelovanju na tem sestanku v zvezi s točkami dnevnega reda, ki so zanje pomembne.